

WHO, Verdens helsedag og global oral helse

Flaggskipet til Verden helseorganisasjon (WHO) blir den kalt, Verdens helsedag. Hvert år siden 1950 har organisasjonen brukt denne dagen, den 7. april, til å sette søkelyset på spesielle globale helsesaker. I årets aksjon, «Working Together for Health», er det situasjonen til verdens helsearbeidere som er tema, og organisasjonen har listet opp følgende fire prioriterte felter: utdanning og opplæring av helsepersonell, støtte til og beskyttelse av helsearbeidere, effektivisering av helsearbeidet, og arbeid for å rette opp ubalansen og ulikhetene i helse mellom landene.

Det er selvsagt grunnleggende at det er nok – og kvalifisert – helsepersonell når det gjelder å forebygge og behandle sykdommer, og for øvrig sikre god helse. Nå er situasjonen, med mangel på helsepersonell, betegnet som kritisk i flere land, særlig i utviklingsland, der helseproblemene er størst. Totalt regner WHO med at rundt 59 millioner kvinner og menn utgjør det de kaller «the current global work force», mens de estimerer at det mangler mer enn fire millioner leger, jordmødre, sykepleiere og andre helsearbeidere. Blant annet har hiv/aids-pandemien desimert antall helsepersonell, og sammenbrudd i infrastruktur og økonomi har satt utdanning og opplæring tilbake. I tillegg har kostnadskutt og underbetaling ført til lav moral og mangel på tillit til personellet. Samtidig har økende levealder med økende behov for personell i industri-landene også ført til utstrakt migrasjon fra land som trenger egen arbeidskraft. Disse problemene, og WHO's strategier for å angripe dem, er nærmere omtalt i «World Health Report 2006» som kommer ut på Verdens helsedag.

Verdens helseorganisasjon er også opptatt av oral helse. Professor Poul Erik Pedersen fra Tandlægeskolen i København er leder av WHO's «Global Oral Health Programme» og i Tandlægebladet nr. 3, 2006 gis det en kort omtale av de nyeste publikasjoner om oral helse som organisasjonen har gitt ut. Disse er basert på «World Oral Health Report 2003», som gir en grundig oversikt over den orale helsetilstanden i det 21. århundre i både utviklings- og industrilandene. Og som blant annet også analyserer og evaluerer sosiale og atferdsmessige forholds betydning for oral sykdom og sunnhet, og beskriver effekten av ulike tannpleiesystemer og programmer. Fortsatt er karies, periodontitt, oral kreft og orale tilstander relatert til hiv/aids blant de største utfordringene, og det satses både på programmer for forebygging av disse tilstandene og på forskning og overvåkning knyttet til programmene. Ikke uventet står innsats mot økt tobakksbruk, høyt alkoholinntak og høyt sukkerinntak og usunn kost blant satsningsområdene. Videre er også utbredelse av fluorprogrammer og styrking av helseopplysningsarbeid i skoler og for eldre høyt på prioriteringslistene.

Kunnskap om hvilke problemer man møter når man går litt utenfor sine egne sirkler kan være nyttig for å sette ting på plass. Mer informasjon om hva Verdens helseorganisasjon står for og gjør, både i forhold til den generelle helsen og mer spesifikt for oral helse, er nå lett tilgjengelig på Internett (www.who.int/oral_health).

Gudrun Sangnes

Foto: Heidi Asdahl og Mike Mills.
Design: Mike Mills.

Redaktør:
Gudrun Sangnes

Journalist:
Ellen Beate Dyvi

Redaksjonssekretær:
Kristin Aksnes

Redaksjonskomité:
Jon E. Dahl
Tor E. Torbjørnsen
Anne Berit Utkilen

ABONNEMENT
Abonnementspris for ikke medlemmer
og andre abonnenter kr 1300,-
Bestilles i NTFs sekretariat.

ANNONSER
Henv. markeds konsulent Eirik Andreassen,
NTFs sekretariat

TELEFON OG ADRESSE
Frederik Stangs gate 20,
postboks 3063 Elisenberg, 0207 Oslo
Tlf. 22 54 74 00, faks 22 55 11 09
E-post: tidende@tannlegeforeningen.no
<http://www.tannlegetidende.no>

UTGIVER
Den norske tannlegeforening,
www.tannlegeforeningen.no
E-post: tannlegeforeningen@tannlegeforeningen.no

ISSN 0029-2303
Opplag: 5 350
15 nummer per år
Parallellpublisering og trykk: PDC Tangen
Grafisk design: Mike Mills

Fagpressens redaktørplakat ligger til grunn for utgivelsen. Alt som publiseres representerer forfatterens synspunkter. Disse samsvarer ikke nødvendigvis med redaksjonens eller Den norske tannlegeforenings offisielle synspunkter med mindre dette kommer særskilt til uttrykk.